

Tragedien på Jegersberg.

Det hele begynte i leiren på Dalane den 19/4.1945 da Stephan Koratkow, født 12/10.1913, han var fra Krasnodarkij Yetlabinkij Raion Staviza Nekrasowkay. Han kom fra fangeleiren i Greipstad. Han var sammen med Gregori Tscherbakow, født 21/8. 1923 i Saratow. Disse to ble anklaget for at de hadde stjålet klær og mat, og hadde også klaget på maten.. Arbeidet hadde bestått av tømmerarbeid. På grunn av klagen ble de holdt igjen etter arbeidstid, og de ble satt inn i Kristiansand Kretsfengsel. Herfra ble de hentet om morgenen 26. april 1945. De ble kjørt til fangeleiren på Gimlemoen for å hente hakker og spader. Gestapistene som var med var: Paul Heinrich Glomb, født 8/6. 1908 og Viktor Løwen

Født i Hviterussland. Hans grad var SS Rottenfurer og telegrafist i Waffen SS. Han snakket flytende russisk,

Fangene ble ledsaget av en liten tropp med Feldwebler 5stk, og en underoffiser fra Gimlemoen leir. Fangene måtte gå foran disse på veien opp mot Jegersbergvannet. Begge var lenket med håndjern. Gestapistene kjørte opp i forveien.

Oppe i det nord østre området ved Jegersbergvannet som er kaldt Grønn slette, måtte de grave sine egne graver. Disse skulle på tysk maner være nøyaktige rektangulære og ha en viss avstand mellom dem, samtidig med riktig dybde. Fangene måtte så kle seg nakne, hvorpå Glomb beordret at soldatene skulle skyte dem. Underoffiseren nektet dette, fordi ordren bare lød på å ledsage fangene opp til retterstedet. Til det svarte Glomb: Da tar jeg dem selv. Han beordret fangene på kne foran hver sin grav, og ga dem hvert sitt skudd i nakken med sin Walther pistol kal. 7,65.

Dermed kunne det føres på fangekortet: "Død 26/4-45".

Gravene ble så tildekket av Feldweblene, mens gestapistene tok med seg klærne i en sekk, og av-leverte sekken i fangeleiren ved Gimlemoen.

Den 5. mai 1945, altså tre dager før freden ble proklamert, skjedde omtrent det samme. Klokken 0900 om morgenen kom de samme to gestapister Glomb og Løwen igjen til leiren på Gimlemoen Fangeleir. Denne gang hadde de med seg tre fanger. Disse var: Simon Kotlik, født i 1921, (Fange nr. 130-538/II B). Han hadde fangenr. 86 av de 97 fangene som var i leiren 1. mai-1945. Den andre fangen var Nicolay Gladkitsj (Fangenr. 96104/IB) Han hadde fangenr i leiren nr 19. Begge hadde sittet i Kristiansand Kretsfengsel i 6 dager. De hadde også arbeidet med tømmer lasting i leiren på Dalane, og hadde også klaget på maten som var mye verre enn den de fikk på Gimlemoen. Denne var jo også svært dårlig fra før av. Det kan også være, at de var klar over at krigen snart var over, og at det var grunnen til at de klaget. Begge disse var sammen med en annen fange, Fedor Tscherbakow. Han var fra en annen leir sansynligvis fra Dalane, og muligens var også han sivilarbeider. Disse tre ble holdt igjen da de andre fangene ble sendt tilbake til sine leirer. Så ble de transportert til Kristiansand Kretsfengsel.

Nå ankom altså disse tre Gimlemoen Fangeleir for å hente hakker og spader, før de måtte vandre den tunge veien til retterstedet. Også denne gangen var de ledsaget av 5 soldater pluss en offiser fra Gimlemoen. Denne gangen hadde Glomb på forhånd ringt til kommandanten der og ord, mens fangene, med håndjern på, igjen måtte gå foran soldatene. Det finnes flere oppsvarsjoner fra sivile som bodde på Jegersberg som så dette og har rapportert dette senere.

Ved ankomsten til retterstedet måtte de kle seg nakne, og de skulle begynne å grave på gravene. Dette var like ved de to gravene til de som ble skutt for 9 dager siden.

Glombs egen beretning under rettsaken mot han er som følger. Mens fangene, som da hadde fått av håndjernene skulle begynne gravningen, ga han beskjed til soldatene at de måtte forberede seg på henrettelsen. Men så skjedde dette utrolige, soldatene nektet å skyte. De hadde også denne gangen ikke fått noen ordre fra sin sjef om dette. Dette hørte selvsagt fangene, og det må ha vært forferdelig å stå nakne der og høre på denne diskussjonen. Igjen hadde da Glomb sagt at han fikk ta de selv. Men da skjedde følgende så Glomb under rettsaken Da skrek russerne ut et rop.

Dette liknet på det norske Hurra. Samtidig kastet de spadene og løp i hver sin retning. Den ene løp til høyre ned mot vannet. Gestapisten Løwen trakk sin Walther pistol og tømte hele magasinet etter han. Han klarte å treffe han med fire skudd i ryggen. Men fangen klarte å løpe ca 100 meter til før han falt om, på den lille tangen som går ut mot "Badeøya", men han var ikke død, og ble liggende der.

De to andre løp i motsatt retning fortalte Glomb, og sa at jeg traff den ene, mens den andre ble skutt av en av Feldweblene med geværet. Så løp han ned til vannet og ga fangen der nakkeskuddet. Det problemet de nå hadde fått, var at de hadde tre døde, men ingen grav. Han som lå ved vannet ble trukket etter bena opp til de andre. Ikke langt fra den påbegynte graven var det noe som liknet på et minehull. Likene ble slengt oppi dette. Glomb og Løwen tok også denne gangen klærne og puttet disse i en sekk, og forlot åstedet. Soldatene ble igjen for å dekke over likene. Dette ble meget enkelt gjort. Ved hjelp av noen kvister, gammelt lauv, og noe jord fikk de dekket til de døde sånn noenlunde.

På veien ned forbi Gimlemoen, stoppet Glomb og Løwen og kastet sekken med klærne over gjerdet og inn i fangeleiren. Det skapte stor uro blandt fangene som selvsagt forsto hva som var hendt. De hadde også hørt skuddene.

Dette var den beretningen som Glomb selv fortalte om hendelsen i retten. Det står også i rettsforklaringen at fangene ble skutt under fluktforsøk. Hvis det var tilfelle, ville det være mer formildende enn henrettelse.

Hadde retten virkelig lagt mer arbeid i sin undersøkelse, kunne den ha tatt hensyn til obduksjonsrapporten. Denne er usedvanlig nøye utført. Lederen for den rettsmedisinske kommisjonen ble ledet av distriktslege Litlere, og obduksjonen ble utført på Kristiansand Sykehus den 16. mai 1945.

Rapporten viser for Simon Kotlik, det var han som løp ned mot vannet, at han var truffet av fire skudd i rygg og arm. To ribben var knekket og lungen var skadd, men ingen av skuddene hadde vært dødelige. Døden hadde inntruffet ved nakkeskuddet han hadde fått etter at han falt.

De to andre som flykt, hadde kun et nakkeskudd fra en Walther pistol kal. 7,65.

Hvordan kan det forklares at to mennesker i full flukt kan treffes med et perfekt nakkeskudd utført med en pistol. Disse to fangene var Nicolay Gladkitsj og Fedor Tsjerbakow.

Det som sansynlig har skjedd er nok, at da Glomb i frustrasjon hadde uttalt, at han selv skulle skyte fangene, har han med en gang skutt de to første, mens den tredje da hadde skreket det russiske kampropet som er "OURRA" og ikke hurra, og så selv har forsøkt å rømme.

Obduksjonsrapporten ble ikke brukt i denne sammenhengen, og det kan føres til i papirene til disse:

"Døde 5. mai-45 ved nakkeskudd"

Leirkommandanten på Dalane leir uttalte at Simon Kotlik var bergingeniør, meget sympatisk og flink. Nicolay Gladkitsj var løytnant i infanteriet, men Fedor Tsjerbakow bare var kommunist.

Når det gjelder ordre nekten fra soldatene, kan det nok tenkes at sjefen på Gimlemoen nok var klar over at krigen var over, og ikke ville ha disse mord på sin kappe. Han var selvsagt klar

over at ingen dom forelå her. Så ibegge tilfellene her har han bare sagt ja til Glomb, men ikke stått ved sitt ord.

I rettsboken for Torridal Forhørsrett straffesak A8. står det at Simon Kotlik var født i 1921, var ingeniør og fra Poltawskaia Oblosr, Sancherwskaija Rajuna Kustanowskij S/S. Under (A-12) fra den rettsmedisinske kommisjon 1. juni-45 kan vi lese: "Russeren Fedor Tscherbakow hadde følgende tatoveringer: På venstre underarm er tatovert et damehode. Tatoveringen er utført som et hjerte gjennomstukket ovenfra og nedover av et tveegget sverd. Svarende til dameansiktets høyre kinn er tatovert en flaske og en revolver. Innenfor disse to et spillkort og et sjakkbrett. På venstre håndrygg er tatovert et anker. Over håndleddet er tatovert 1923. Over billedtatoveringen er skrevet med russiske bokstaver 4OHAC. Under billedtatoveringen GT. På høyre underarm er et dameansikt med halsparti. Hun bærer en høypullet hatt, Under tatoveringen er skrevet WYPA. Utad på høyre under arm er en krum dolk med håndtaket oppad. På høyre handbak er merke etter utviskede tatoveringer. Alle tatoveringer er utført i blått."

Midt i pannen er huden sterkt rødfarget, og der kan man føle et beinhardt legeme. Ved gjennom skjæring av huden tok man ut en 1 cm lang helmantlet pistolkule.

Nicolay Gladkitsj hadde en sølvring på venstre hånd. (Det har ikke vært mulig å finne noe om denne, eller hvor den er blitt av.)

ES.

